

## מסורת הש"ס

[illegible]

## תורה אור השלם

1 אם עלה קרבנו מן הבקר  
זכר תמים יקריבנו אל פתח  
אהל מועד יקריב אותו  
לרצונו לפניי יי: ויקרא א ג

## הגהות הב"ח

(ה) כְּשֶׁל יִשְׂרָאֵל כָּשֶׁר  
 בְּעֵינֵי הַלֵּל וְחוֹת י  
 נִמְחָק: (ג) שֶׁכֵּן דָּבָר מֵרֹאשׁ  
 חֲסִילוֹ עֲנִיּוֹת נִמְנָה כָּשֶׁר:  
 (א) רִשְׁבֵּי הַלֵּל עֲנִיּוֹת י  
 פֶּסֶק וְלֹא נִגְרָה וְיִמְנָגֵד  
 כְּלָל וְיִמְנָגֵד וְיִמְנָגֵד: (ב)  
 (ד) חוֹת דִּי' אֵלָם מֵאֵה  
 דְּמֵאֵה קִירָב: (א) וְיִמְנָגֵד  
 וְיִמְנָגֵד: יִמְנָגֵד יִמְנָגֵד  
 מִכְּמֵת אֵלָם עֲדֵן קִירָב  
 וְיִמְנָגֵד יִמְנָגֵד יִמְנָגֵד  
 (א) דִּי' אֵלָם מֵאֵה  
 דְּמֵאֵה קִירָב: (א) וְיִמְנָגֵד  
 וְיִמְנָגֵד: יִמְנָגֵד יִמְנָגֵד  
 (א) דִּי' אֵלָם מֵאֵה  
 דְּמֵאֵה קִירָב: (א) וְיִמְנָגֵד  
 וְיִמְנָגֵד: יִמְנָגֵד יִמְנָגֵד

## מוסף רש"י

יקריב ארתו. אל פתח אהל  
מועד יקריב אותו, קרא יתירא  
הוא, דהא כתיב ברישיה  
יקריבו (ר"ה ו. א) ובעיז קדושין  
(א). מלמד שבופין ארתו.  
לקיים דברי נדרו (קדושין ג.)  
המעושה. במזקה (גיסין  
פג.). ותולה עצמה ביד  
עבר"ם. שוכרת עובד סוכנים  
אנס עליו בעלה לגרשה וזאה  
לפניו בעה"פ (שם).

## רבינו גרשום

יקריב אותה. ולגבי עולה  
אחת ויתרה אותו ורקסר  
מלמד וכופין אותו ורקסר  
כשנדר. דעתא דאורייתא  
לית כפרה בקרבנו מזה  
מחצתה; כופין אותו. לית  
לשון שופות חסד  
להוציא מזה כופין שותף  
ובעל (תלמידין) כן; החם  
מן מבר. אלא כופין שותף  
מצוה לשמוע דברי חכמים  
שגורין כן. ומחצתה; חסדים  
סבאו דמי אורייתא  
וחבין בודניה יבית דאבא  
אונסין מזה ומקטני; וכן  
המשנה. שיש בישראל  
כשנדר עצה בעד כפרים  
(א) שהוא עצה לנרשה.  
חם נמי ביהא אבא אונסיה  
גמר עלה לית מקטני ליה  
ודוה שפסאלי חיבא דמאי  
זויר. דסמך ומקטני ליה  
חבא צלמיה. אבא; אפי  
קרבין עדין ויהי ויש לו  
דקאב אונסיה מזה ומקטני  
אין דאוי יש לו קרקע.  
ואתה עירק מירא לא  
משה לו ביריאה כי אם  
מירא בעלמא;

(א) נראה ד"ל שיאנס את  
בעלה לגרשה.

# חזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

**מח.**

(ד) **אִלְיָמָא** מהא דתניא יקריב אותו. וא"ת אי מהבא גמר אלפיו תליורו והיבז ממי מתנהו הוה והסא דסיקריקין מוכח דאינה מתנהו והיה ר"י רוצה לתרץ דהבא הוי כמו מבר דהא יט לו כפרה מתח הקרבן וקונה הכפרה ומגטי' גשמי' דבעי' למגמר מינייהו הוי נמי כמו מבר שפטר על ידי כך

מִשָּׁאֵר כְּסוּת וְעוֹנֵה אֶבֶן אִי אֲפֶסֶר  
לומר כן דל"כ גט מעושה שלא כדין  
נמי יהא כשר ובהמגרש (גיטין דף פח:  
וסי) אמר שמואל דפסול ומירק ר"י  
דכל דבר שהוא מחוייב לעשות הוא  
כמו מכר והכא הרי הוא מחויב להביא  
קרנן ולקמן נמי מחויב הוא לגרש את  
אשתו דמיידי צרכו צרכו שכופין אותו  
להוציא אבל שלא כדין הוה כמו  
תלויחו ויהיב דלא הויא מתנה:

יין אותו ואומרין לו  
 מר לך ואמאי התם  
 גמר ומגריש הא  
 משרשיא דבר תורה  
 דור ומה טעם אמרו  
 לא תהא כל אחת  
 עצמה ביד עכו"ם  
 לה מותיב רב המנונא  
 ולקח מבעל הבית  
 נמני נימא אגב אונסיה  
 לה אמר רב לא שנו  
 זוק וקני אבל בשטר  
 אף בשטר נמי לא  
 מודה שמואל היכא  
 דמסיים בה משמיה  
 לו מעות יש לו מאי  
 מימרא הוא ומימרא  
 יה אמר רבא הלכתא  
 ניני ולא אמרן אלא  
 בשדה

כיון דאינו מתרצה אלף על ידי כפייה פסול הוא לגבי מוצח דזבח  
רשעים הוא קמ"ל שהקרנן נראה: **גמ'** מעושה בישראל בשר  
בעבורם פסול. כסיפא מקיים ובעבורם חובטין אותו ואומרים  
לו עשה מה שישאלך אומר לך יש מפרשים דהו פירושא דרישא  
כיצד בעבורם פסול **א** חובטין אותו ואומרים לו כו' ואין נראה  
דל"כ אדפריך ליה הכא מסיפא ליסייעיה מרישא דקתני ובישראל כשר  
דלגב אונסין גמר ומקני וכי תימא **ב** דבישראל כשר משום  
דמלואו לאשמוע דברי חכמים דל"כ צבורם נמי אלאי פסול הוא  
חובטין אותו לעשות דברי חכמים **וכהנא** לר"י דהכי קאמר  
דבעבורם נמי כשר וכגון שאומר לו עשה מה שישאלך **א** אומר  
לך **וכן** מפרש בהלכות גדולות והכי מוכח בתוספתא דקתני  
ובעבורם חובטין אותו ואומר לו עשה מה שפלוגי אומר לך משמע  
דעל פי ר' פלוגי שהוא חכם חובטין אותו ובשר הוא שהוא  
אומר להם לחובטין וכן משמע **ב** צירושלמי דגיטין דקאמר  
התם רב אמר ישראל עשה כמעשה עכו"ם כשר באומר איני  
זן ואיני מפרנס תנא ר' חייל עכו"ם שעשו כמעשה ישראל  
פסול ואפי' אמר איני זן ואיני מפרנס הדא מתני' אמרה כן  
ובעבורם חובטין אותו ואומר לו עשה מה שישאלך אומר ר' ואל  
מה שאני אומר לך והא דלומר בגיטין (פס' 97) לפניהם ולא

"ס' דלפני עבו"ס היינו כשהעישוי נעשה על פי דיני עבו"ס" :  
 שכופין אותו להוציא דבישראל נמי אי שלא כדין מעשה פסול  
 מינה אם תולה בעבו"ס ומפקעת עצמה מיד בעלה כדין דבדין  
 נזנח כדין וא"ת להחזיק טעמא דמפרש בהמגרש דבעבו"ס פסול  
 עישוי ניהו תקשה ליה לרב הונא אמאי פסול ניימא דלאב  
 שלא כדין ושלא כדין הוא כמו מתנה כדפרישית לעיל וא"ת  
 דהא אמר התם דהא רב משרשיא בדומא היה וי"ל דלפי סברת  
 אמאי פסול ואי לאו דגני עישוי ניימה לא הוה פריך ולא מידי  
 ע"ה אמר רב לא שנו. תימה לרשב"א דמשמע דלא אמר רב  
 וכיון דלאב אונסיה גמר ומקני מה לי האי ומה לי האי ועוד  
 פ"י לא יהיב זוזי ואמאי והא תליוהו ויהיב לא הוה מתנה ומירץ  
 עבד שטר ושמואל סבר דמתנת אונס עבד שטר אבל אחריות  
 נכסים: **אמר רבא הלביתא תליוהו וזבין וזבינה וזבינ.**  
 וכן כי ההוא מעשה דפרדיסא (לעיל דף מ:) הוה זביני ואם מסר  
 גי כדפירש הקונטרס<sup>ט</sup> ודוקא מכר אבל מתנה תליוהו ויהיב לא  
 יבא דמסר מודעה אפי' לא ידעי אונסיה כתבינן<sup>י</sup> וכן גביטין<sup>י</sup>  
 וסבא

**יקריב אוסו.** קרא ימירא דהא כמיב לעיל זכר תמים יקריבו ומג' לעימכב יקריבו אל פתח האל מועד לראו לפני ה': **מלמד שופין אוסו.** להקריב מה שגדר: **עד שאמר רואה אני.** אלמא היכא דשופין ראותו עד דלאמר מתוך יסורינן רואה אני קרינא ביה לראו דגמיר כלבו להקריב. ואל דהין לגביי אס ארמ

רוצה אני הו' זצני' דגמר בלבו להקנות:  
דתיהו ליה כפרה. וכי אמר ר'ואה אני  
ודאי בלבו שלם קאמר: וכן אהא אומר  
בציעתי נשים. בהנך דתנן (במכות עו:)  
ואלו שכוּפין אותו להוילא מוכה שחין  
ועצל פלפולוס דכופין ומכין אותו עד  
שיאמר ר'ואה אני דותנן<sup>(א)</sup> מדעמו משמע:  
דלמא. הסם נמי כי אמר ר'ואה אני  
גמר בלבו לגרשה דמ'ואה קעביד  
מאלתר שחיבוהו חכמים להוילא:  
אחלא. רב הונא מסבירא ידידיה קאמר  
דמתמוך יסורים גמר בלבו ומקני הואיל  
ואיכא תרמי יסורים ומתן מעות דלא  
מפסיד מדידי: וגו' המעשה. שכוּפין  
אותו לבעל להוילא. אס בישראל הוא  
ככשר שכוּפיהו ישראל וכגון דלמר ר'ואה  
אני: צעיר'ס פסול ורע'ג דלמר  
ר'ואה אני. וקא ק'ד דמקסא דבישראל  
ככשר משום דמ'ואה לשמוע דברי  
חכמים צעיר'ס פסול כיון דליכא  
מ'ואה איבא אונסי' לא גמר<sup>(ב)</sup> ומקנה  
ומגרש וקדש לרב הונא דכיון<sup>(ג)</sup> דליכא  
מ'ואה לא מקני אגב אונסיה:  
וצעיר'ס. אס אלו ר'ואים לכופו על  
ידי עבד'ס ויהיה הגט כשר מלמדים  
אזלו לעבד'ס שיאמרו לו עשה מה  
שישראל אומר לך דהשתא נמי  
מ'ואה לשמוע דברי חכמים: הסם  
נמי נימא אגב אונסי' גמר ומגרש.

ודאָה לאַ מפּסיד מידי דומיא דזבני  
 שמקבל דמי שדוהו דכיון שאשמו שונאמו  
 וזבלא גט נמי לא תעמוד אצלו וגט זה  
 אינו אלא להחירה לאחר' לא מפסיד  
 ככום: **אפילו בעו"ס כשר**. דלאבז אונסיה גמר וגרש דלא מפסיד  
 מידיה דכפרישט' **פסול**. מדרבנן וגריבה גט אחר ומיהו אס פשטה  
 וקבלה וקדושין מאחר לריבה גט מזה ומזה: **וסולא עומה ביד**  
**עבו"ס**. להחניף לו ולזנות עמו עד שיכריח את צעלה לגרשה:  
**נימא אבז אונסיה**. דסיקריקון גמר ומקני צעל הבית כיון דהייב  
 תליה וזוי ולא מפסיד מידי דהיינו תליוו וצין: **מורה שמואל דהיבא**  
**דידיה** **זיה וזוי**. זה הלוקח מן הסיקריקון כשחור ולקח מצעל הבית  
 ישיב ליה וזוי לצעל הבית דלאבז מקבל וזוי גמר ומקני דהיינו תליוו  
 וצין אבז צעל הבית לא גמר ומקני: **דער ריב הונא נמי תליוו וצין**  
**אחור** אבל תליוו הייב לא גמר ממנה: **ורב הונא דמסיים** **מלי** [מ]  
 ובמילתיה דרב נחמן דאמר גולן שהביא ראיא אין ראייתו ראיא ואין  
 מעמדין שדה בידו ואוסף רב ביבי אבל מעות יס לו לגולן שנתן  
 ללגולא אלמא סיל לרב ביבי דלפי' נתן הגולן לגול מעות לא קנה  
 בתליוו וצין לא היו זבני והוא הדין להך משנה דסיקריקון דאי נתן  
 הסיקריקון או הלוקח ממנו לצעל הבית מעות דמי השדה לא  
 קנה וקשיל לרב הונא: **מימא הוה**. שהיה אומר דמרש אחרים  
 ואינה לרש משנה הוה **בריתא**. ואי היה אומר לא רב ביבי  
 משמיה דנפשיה הוה מהדר גמרא גברא אגברא קרמית בתמיה:

לפני עכו"ם כיון שהעשוי על פי דיניי ישראל לאו היינו לפני ע  
**דבר** תורה אפי"ו בעכו"ם בשר. לכיון דדנין מעשים כאלו  
 כדאמר שמואל בהמגרש (גיטין דף פח: ושם) וא"ת ומאי נפר  
 עבדה וגם חכמים היו כופין אותו להוציא וי"ל דגורו דלא אטור  
 דבר תורה משום לפניהם ולא לפני עכו"ם ועכו"ם כן בני  
 אונסיה גמר ומגרש וי"ל שכן שער ידי כפיות עכו"ם נותנו  
 ושמואי מיימי הכא דרב משרשיא ההוא דהתם הוה ליה לאיתומי (י  
 המקשה דחשיב עכו"ם בני עשוי מתוך לו דפריך ליה בעכו"ם  
 דהוי כמו מתנה<sup>א</sup> ולסברתו משני ליה דבר משרשיא<sup>ב</sup>: **הא** אית  
 ההוא תליוהו וזנין וזנייה וזניי אלא בשטר אבל בך חוק וקני  
 הקשה דקאמר ומודה שמואל היכא דיהיב זוזי משמע דלרב קני  
 דבהכי פליגי רב ושמואל דקסבר רב דאי לאו דיהיב זוזי לא הוי  
 לא היה מקבל כדאמר בהזקין (סע דף נח.) עד שיכתוב לו אחר  
 ולא דוקא נקט תליוהו דאפילו בלא יסורין אלא מחמת אונס  
 מודעא לא הוה וזניי דקיימא לן כרז ההוא (דכתבין) מודעא אי  
 הויא מתנה אפילו לא מסר מודעא אי ידיעי עדים אונסיה

עין משפט  
נר מצוה

**קפא** א מ״י פ״ד מהל' מנחה קרבנות הל' טז סמג לאוין קלא:  
**קפב** ב ג מ״י פ״ב מהל' גירושין הל' כ סמג עשין כ טו״ע אה״ע סי' קנד סעיף ה וסי' קנד סעיף כא:

קפב ד מ"י שס וסמג שס  
טוש"ע שס סי' קלד  
סעיף ח:  
קפג ה מ"י שס טוש"ע שס  
סעיף ט:

## זמף תוספות

[illegible]